

הראשית או במים הוא הראשית, שאברהם התחיל לחפר בורות מים.

פרי עץ הדר - זו באר של יצחק, שיצחק הדר את הקדוש ברוך הוא וקרא לו עץ הדר. פרו של עץ ההדר הזה ידוע. פפת תמרים - שכתוב (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח, ולא נמצא ביניהם פרו. ולכן לא כתוב וכפת, אלא פפת, משום שלא עולה זה בלי זה. ובזה מתמלאת הבאר הזאת, מבאר מים עליונים שנובעים. ההוא מתמלא בתחלה, וממנו מתמלאת הבאר עד שנובעת לכל.

וענף עץ עבת - זה ענף של אילן הגדול שהתחזק ונשרש בשרשו, נעשה אילן עליון על הכל, שאחוז בכל הצדדים שלו, ענף שהוא עץ עבת, עץ שאחוז את העבות, שהרי מזה נוטל יסוד העולם ומתמלא כדי להריק בבאר, זהו עולם ארץ ההשקאה.

וערבי נחל - שנים הם, שני נחלי מים מתפנסים לתוכם להריק לצדיק. דבר אחר וערבי נחל - אלה הם גבורות שאחוזות ביצחק, שבאים מצד אותו נחל עליון ולא מצד האב. לכן הכל נאה, ולא מבשם לפרות, ולא עושה פרות. וערבי נחל - שני עמודים שהגוף עומד עליהם. אבל וערבי נחל ודאי, כמו שנתבאר, ואלה הם כלם לרוקן מים לבאר.

השלמה מההשמטות (סימן ג')

מהו פרי עץ הדר? עץ האתרוג. ומהו הדר? הדר על הכל, והינו הדר של שיר השירים, שכתוב בו מי זאת הנשקפה כמו שחר. והינו על שם נקבה, ועל שמה נלקחה

דכלא, אי בענני יקר הוא שירותא, אי במיא הוא שירותא. דאברהם שארי למחפרי בירי דמיא.

פרי עץ הדר, דא בירא דיצחק, דיצחק אהדר ליה לקדשא ברין הוא וקרא ליה עץ הדר. פרי דהאי עץ הדר ידיעא. פפת תמרים, דכתיב, (תהלים צב) צדיק פתמר יפרח, ולא אשתפח בינייהו פירודא. ועל דא לא פתיב וכפת, אלא פפת. בגין דלא סליק דא בלא דא, ובהאי אתמלייא האי באר, מבאר מים עלאין נביעין, ההוא אתמלי בקדמיתא, ומניה אתמלייא בירא, עד דאיהו נביעו לכלא.

וענף עץ עבות, דא ענפא דאילנא רברבא, דאתקיף ואשתרשא בשרשו, אתעביד אילנא עלאה על כלא, דאחיד בכל סטריה, ענף דאיהו עץ עבות, עץ דאחיד לעבות, דהא מהאי נוטל יסודא דעלמא, ואתמליא לארקא בבירא, האי הוא עלמא ארקא דשקיותא.

וערבי נחל, תרי אינון, תרין נחלין דמיא אתפניש בהו, לארקא לצדיק. דבר אחר, וערבי נחל, אילן אינון גבורין, דאחידן ביה ביצחק, דאתיין מסטרא דההוא נחל עלאה, ולא מסטרא דאבא. בגין כן, כלא יאי, ולא בסימא לפירין, ולא עביד פירין. וערבי נחל, תרין קיימין, דגופא קיימא עלייהו, אבל וערבי נחל ודאי, כמה דאתמר, ואלין אינון פלהו לארקא מיא לבירא.

השלמה מההשמטות (סימן ג')

מאי פרי עץ הדר אילנא דאתרוגא ומאי הדר היינו הדר על הכל והיינו